

ORGANISACE SOUČINNOSTI DRUHŮ VOJSK VELITELEM ARMÁDNÍHO SBORU A JEHO ŠTÁBEM V ÚTOČNÉM BOJI

Brig. gen. Jaroslav Dočkal

1. Úvod

Zkušenosti 2. války potvrdily význam současného boje, hlavně jako vševojskového boje, založeného na součinnosti druhů vojsk. Přes značný růst, zdokonalení druhů vojsk i technických prostředků boje nemůže ani jeden druh vojsk řešit všechny úkoly vševojskového boje samostatně, bez součinnosti s ostatními druhy vojsk.

Velitel kteréhokoli stupně nemá k dispozici takové prostředky boje, které samy jediné by mohly mít rozhodující vliv na průběh boje. Dnes má každý druh vojsk a každý bojový technický prostředek proti sobě také více nebo méně účinné prostředky nepřítele. Za tohoto stavu je možno dosáhnout úspěchu jen dokonalým využitím všech druhů vojsk a co nejlépejší organizací součinnosti, v které každý z druhů vojsk, provádějící součinnost, má možnost co nejvíce využít své nejsilnější stránky a zároveň s pomocí jiných v součinnosti zúčastněných vojsk omezit své slabší stránky.

Organisace součinnosti druhů vojsk, která má v soudobém boji rozhodující význam, je jednou z nejdůležitějších povinností vševojskového velitele v boji a hlavní podmínkou dosažení vítězství. Umění organisátora, založené na hluboké znalosti vlastností a bojových možnostech každého druhu vojsk, každého bojového technického prostředku — to je to, co je požadováno od soudobého vševojskového velitele jakožto organisátora boje.

Umění organisátora vševojskového boje, jak to jasně potvrdily zkušenosti z války, nezáleží ve vymýšlení vychytralých taktických manévřů na bojišti, nýbrž v dovednosti plně využít všech bojových možností každého druhu vojsk, který má k dispozici, v rozumném rozdělení jejich úsilí tak, aby v každém období boje bylo možné provádět údery drtící odpor nepřítele a aby ke konci boje byla zachována schopnost k provádění nových úderů. Dovednost organisace soudobého boje záleží tedy v tomto: vytvořit z velkého počtu bojových prostředků, které má vševojskový velitel k dispozici, nikoli „mechanickou směs“ pěchoty, dělostřelectva, tanků a p., nýbrž „monolit“ (jeden velký celek), který má značně vyšší bojové kvality než pouhý součet bojových kvalit útvarů a vyšších jednotek začleněných do tohoto celku.

To vyžaduje od velitelů, aby přesně sladili součinnost všech druhů vojsk v boji, protože jen spojeným úsilím všech druhů vojsk je možno dosáhnout úspěchu. Jedině na základě součinnosti pěchoty, dělostřelectva, tanků a letectva při rozsáhlém využití ženijních a jiných bojových prostředků mohou být rozřešeny ty úkoly, které dávají taktice soudobé operační umění a strategii.

„Součinnost“ rozumíme tedy sladění bojových úsilí vojsk plnících společný úkol co do cíle, doby a místa jejich činnosti a poskytování vzájemné pomoci vyšších jednotek a útvarů všech druhů vojsk jeden druhému a tak sladění vlastní činnosti se sousedy.

Abyste bylo dosaženo sladění činnosti v boji, je třeba

- dát vyšším jednotkám a útvarům bojové úkoly a zaměřit jejich úsilí k dosažení společného cíle;
- vytvořit a postupovat v takové bojové sestavě, která co nejlépe umožňuje činnost každému druhu vojsk jak samostatně tak i celé bojové sestavě jako celku;
- rozpočítat a sladit plnění úkolu co do cílů a místa tak, aby bylo dosaženo nepřetržitosti úderů dalekonosných prostředků (dělostřelectva, letectva) a též pěchoty a tanků;

- maximálně využít možností každého z druhů vojsk;
- nepřetržitě udržovat sladěnou činnost od začátku do konce boje;
- určit jednotný systém orientace, udávání cílů a signálů, zvlášť mezi letectvem a dělostřelectvem;
- organisovat a udržovat nepřetržitě živé i technické spojení a vzájemnou informaci.

Součinnost v boji se zabezpečuje

- jasným, jednotným chápáním společného cíle činnosti vyššími jednotkami a útvary provádějícími součinnost, přesnou znalostí vlastních bojových úkolů a způsobů jejich plnění v rozličných obdobích boje;
- znalostí bojových úkolů sousedních vyšších jednotek (útvárů) a vzájemnou podporou palbou, manévrem a úderem v průběhu boje;
- nepřetržitým průzkumem nepřítele;
- stálým řízením vojsk a kontrolou plnění bojových úkolů vyššími jednotkami (útvary) v průběhu celého boje.

Jaká je úloha hlavních druhů vojsk v této součinnosti?

Jako první zahajuje vševojskový boj obyčejně dělostřelectvo. Jeho činnost musí umožnit pěchotě a tankům s nejmenšími překážkami překonat obranné pásmo a zakončit boj buď zničením obkličného nepřítele nebo jeho pronásledováním. Svou palbou razí „cestu“ pěchotě a tankům a v maximální míře je chrání před působením nepřítele.

V době dělostřelecké přípravy útoku umlčuje odpory v taktické hloubce nepřátelské obrany; toto umlčení musí být zahájeno náhle, palebným přepadem.

Během dělostřelecké podpory útoku podporuje pěchotu a tanky od začátku jejich vyrazení k útoku do splnění bližšího úkolu divisemi prvního sledu; současně umlčuje dělostřelectvo, minomety a opěrné body nepřítele, rozmístěné v hloubce obrany a také zálohy, orgány velení a týlu.

Za dělostřelecké podpory pěchoty a tanků při boji v hloubce nepřátelské obrany — doprovází útok pěchoty a tanků nepřetržitou hromadnou, účinnou palbou; palebnému účinku podléhají objekty, rozmístěné nejen před útočícími vojsky, ale též ty, které jsou v hloubce nepřátelské obrany (dělostřelectvo, zálohy, orgány velení a týlu).

Tanky postupující přímo v bojové sestavě pěchoty jsou tím prostředkem, který umožňuje pěchotě překonat ty odpory, které se zachovají nebo ožijou po zpracování obranného systému nepřítele dělostřeleckou palbou a zabezpečují pěchotě plynulý postup s nejménšími ztrátami.

Síla tanků se uplatňuje v jejich součinnosti s pěchotou a dělostřelectvem.

Činnost tanků na bojišti bez silné dělostřelecké podpory je spojena s velkými ztrátami.

Hlavním úkolem tanků a samohybných děl v útočném boji je poskytnout pomoc palbou a manévrem postupu pěchoty na celou hloubku nepřátelské obrany, zabezpečit pěchotě vysoké tempo ničením živé síly, palebných prostředků, tanků a samohybných děl nepřítele a protipěchotních zátarasů.

Podle rázu nepřátelské obrany, podmínek terénu a situace mohou tanky a samohybná děla plnit v útočném boji tyto úkoly:

V přípravném období:

- podporovat pěší součásti při vedení průzkumu bojem;
- pomáhat pěchotě při odrážení místních nepřátelských útoků, které provádí, aby narušil přípravu našeho útoku.

V období zteče předního okraje a boje v hloubce obrany nepřítele:

- v součinnosti s pěchotou, dělostřelectvem a ženisty prolamovat nepřátelskou obranu na celou její taktickou hloubku;
- ničit a umlčovat živou sílu a palebné prostředky nepřítele;

- pomáhat pěchotě a ženistům v blokování a ničení trvalých zařízení nepřítele;
- odrážet nepřátelské protiútoky;
- zabezpečovat zasazení do boje a podporu útoku druhých sledů a záloh pěších pluků a divisí;
- pomáhat pěchotě v udržení obsazených postavení a objektů;
- zmocňovat se v taktické hloubce nepřátelské obrany důležitých taktických čar a objektů (uzlů cest, přeprav nebo soutěsek) v zájmu splnění společného úkolu pěší vyšší jednotky.

Se zahájením ústupu nepřítele zabezpečují tanky a samohybná děla, využívající své pohyblivosti a úderné síly, vševojskovým jednotkám vysoké tempo pronásledování, maří ústup nepřítele na připravená postavení a přísun čerstvých záloh z hloubky pro organizaci obrany na nových postaveních. Pronikáním na ústupové cesty nepřítele obsazují důležité čáry a vytvářejí výhodné podmínky pro jeho obklíčení a zničení.

Letectvo si za Veliké vlastenecké války pevně získalo postavení jednoho z nejdůležitějších činitelů vševojskového boje. Bitevní letectvo jako specifický druh letectva, které provádělo součinnost s vojsky na bojišti, plně se osvědčilo. Letecký útok jako forma účasti letectva ve vševojskovém boji je také novou formou součinnosti. Letectvo se vševojskového boje zúčastní od začátku do konce. Musí poskytovat účinnou pomoc pozemním vojskům v jejich bojové činnosti.

Činnost bombardovacího a stíhacího letectva je většinou plánována armádou a často plní tyto druhy letectva své úkoly podle plánu frontu.

Proto se podrobněji zastavím na otázce bitevního letectva také proto, že nejvíce se součinnost ve vševojskovém boji uskutečňuje s bitevním letectvem.

Bitevní letectvo je ve většině případů přidělováno armádním sborům a účastní se těsně s pěchotou a s jinými druhy vojsk plnění hlavních úkolů sboru.

Při přípravě útoku bitevní letectvo útočí na ohniska odporu v hloubce obrany nepřítele, ničí jeho živou sílu a palebné prostředky, a tím pomáhá pěchotě k dosažení úspěchu. Zpravidla musí údery bitevního letectva předcházet v co nejkratším čase před zahájením útoku.

V dalším průběhu je činnost bitevního letectva přenášena na nepřátelské zálohy a uskupení; provádí údery proti přicházejícím zálohám nepřítele a zabezpečuje též další postup pěchotě údery proti živé síle a dělostřelectvu; používá se ho na úsecích, kde nepřítel klade nejhouževnatější odpor.

V průběhu dalšího útoku zabezpečuje bitevní letectvo zasazení MD. Údery bitevního letectva při tom musí být soustředěny k umlčení ohnisek odporu nepřítele, která mohou klást odpor při zasazení MD do boje a též proti jeho dělostřelectvu a možným soustředěním nepřítele, která mohou přejít do protiútoku v době zasazení MD do boje.

Po ovládnutí postavení divisních záloh nepřítele, a při dalším rozvíjení útoku musí být údery bitevního letectva soustředěny k ovládnutí druhého pásma obrany vojsky z chodu; při tom zasazuje bitevní letectvo údery ustupujícím jednotkám nepřítele, nově přicházejícím zálohám a zabraňuje jim obsadit druhé pásmo obrany. Současně s tím zabezpečuje činnost předpusnutých oddílů, určených k ovládnutí druhého pásma obrany.

Přímá součinnost je uskutečňována podle předem vypracovaného plánu a kromě toho je vytvořena určitá záloha vzletů. K dosažení těsné součinnosti je u velitele AS letecký představitel, nejlépe sám velitel podpůrné bitevní letecké vyšší jednotky, který provádí výzvy bitevního letectva a řídí jeho činnost ve vzduchu.

Zvláštní význam má při tom vyznačování situace vlastních vojsk a udávání cílů.

Velkou úlohu v soudobém vševojskovém boji má ženijní vojsko, které je nyní nejen budovatelem obranných zařízení, ale i přímým účastníkem útoku na silně opevněnou obranu:

V přípravném období plní tyto hlavní úkoly:

- vede ženijní průzkum systému nepřátelské obrany a terénu;
- připravuje prostory soustředění a východiště útoku;

- zřizuje průchody v minových polích (vlastních i nepříteli);
- organizuje a provádí výcvik speciálních oddílů a skupin (skupiny odtarasovací, POZ atd.);
- provádí výcvik úderných skupin — budování nácvikových ploch;
- připravuje ženijní materiál k překonání překážek, zátarasů v hloubce obrany nepříteli;
- provádí všechny mostové a silniční práce (výpomocné cesty, úpravy a prodloužení cest pro MD, dělostřelectvo atd., k našemu přednímu kraji);
- buduje VP a VS.

Při průlomu a boji v hloubce nepřátelské obrany je úkolem ženijního vojska:

- odtarasovávat a uvolňovat cesty pro manévr útočících vojsk,
- blokovat a ničit obranná zařízení a opěrné body nepříteli v součinnosti s pěchotou, dělostřelectvem a tanky,
- provádět zaminování a ničení důležitých objektů v týlu nepříteli,
- vybudovat a udržovat přepravy,
- budovat zařízení pro pozorovatelný a VS.

Všechny úkoly plní ženijní vojsko v součinnosti s útvary a součástmi jiných druhů vojsk.

Součinnost útvarů a vyšších jednotek ženijních vojsk s pěchotou, dělostřelectvem, tanky a samohybnými děly v útočném boji se dosahuje sladěním

- místa, doby a pořadí provádění průchodů k zabezpečení propuštění vojsk vlastními a nepřátelskými zátarasy,
- směrů a lhůt vybudování cest (pomocných cest a silnic),
- společné činnosti při násilném přechodu řek,
- činnosti pohyblivých oddílů zátarasovacích (v součinnosti s dělostřelectvem, tanky a samohybnými děly),
- opatření k zabezpečení dobytého nepřátelského terénu,
- způsobů a pořadí zabezpečení postupu pěchoty, tanků, samohybných děl a dělostřelectva ženijními součástmi (útvary) na celou hloubku jejich činnosti,
- opatření k zabezpečení zasazení MD do boje.

Pěchota. Hlavní činností pěchoty v boji je spojení silné palby všech jejích prostředků s postupem a úderem její živé síly. Bojová činnost pěchoty se uskutečňuje v nepřetržitě a těsné součinnosti s dělostřelectvem, tanky a letectvem.

Pěchota musí rozhodným útokem ničit živou sílu a bojovou techniku nepříteli, ovládnout opěrné body a rozvíjet prudký útok do hloubky nepřátelské obrany.

Součinnost se organizuje v zájmu pěchoty, která plní v boji hlavní úkoly.

Správně organizovaná součinnost musí pěchotě a tankům zabezpečit uchránění sil do jejich vyrazení k útoku před ztrátami a se zahájením útoku — přímou a stálou podporu dělostřelectvem, ženisty a letectvem k zabezpečení prudkého a nepřetržitěho postupu na celou hloubku hlavního pásma nepřátelské obrany.

2. Druhy součinnosti

Součinnost je různého druhu a provádí se různými způsoby.

Druh součinnosti je určen rázem společné činnosti druhů vojsk, podmínkami podřízenosti a rozsahem řešených úkolů. Tak na příklad tanky mohou být ve vševojskovém boji buď přiděleny vševojskové jednotce nebo ji mohou podporovat. V prvním údobí

útočného boje s cílem prolomit posícní obranu, budou tanky přímé podpory pěchoty těsně spolupracovat s pěchotou, aniž se od ní odtrhnou, a při rozvinutí boje do hloubky, při značném rozrušení odolnosti nepřátelské obrany mohou tanky provést široký manévr za účelem úderu do křídla a týlu jednotlivých bránících se skupin vojsk obrany a jsou značně odtrženy od pěchoty, s kterou byly dříve v těsné součinnosti. V daném případě může být vzájemná podpora prováděna jen palbou děl a minometů.

Konečně tankové a mechanisované vyšší jednotky zasazované do průlomu z počátku při procházení bojovou sestavou vojsk provádějících průlom budou přímo podporovány všemi druhy paleb těchto vojsk. V hloubce obrany jim tato podpora již nemůže být poskytována, protože jsou příliš odtrženy. Přesto však konečný úkol těchto pěších a tankových a mechanisovaných vojsk může se shodovat co do cíle; součinnost není tudíž přerušena, ale získává jiný ráz — operační.

Z uvedeného příkladu a z ustanovení našich řádů je tedy součinnost podle druhů taktická a operační a může přecházet z jednoho druhu do druhého v průběhu bojové činnosti vojsk.

Taktická součinnost je taková součinnost, která je zaměřena k řešení společného úkolu při činnosti vojsk na omezeném prostoru terénu a v omezeném časovém úseku.

Operační součinnosti nazýváme součinnost, při které vyšší jednotky jednoho nebo různých druhů vojsk působíce na samostatných směrech plní společný úkol operačního významu v zájmu armády nebo frontu.

Součinnost musí být organisována

1. mezi prvky bojové sestavy,
2. mezi druhy vojsk, které se zúčastní boje,
3. mezi součástmi uvnitř útvarů,
4. se sousedy,
5. s letectvem a jinými prostředky vyššího velitelství — vyššími tankovými a mechanisovanými jednotkami.

Součinnost uvnitř bojové sestavy je organisována

- mezi vojsky prvního sledu a druhým sledem,
- mezi dělostřeleckými skupinami a vojsky prvního nebo druhého sledu,
- mezi zálohami, dělostřeleckými skupinami a prvním nebo druhým sledem.

Součinnost mezi vojsky prvního sledu je organisována v zájmu nejrychlejšího rozdrncení nepřítele v hlavním pásmu a záleží v sladění úsilí útvarů (vyšších jednotek), při ovládnutí zvláště důležitých operních bodů nebo uzlů obrany, rozmístěných na styku těchto útvarů (vyšších jednotek), dále ve vzájemné pomoci v průběhu boje, na příklad úderem části sil jedné pěší divise do křídla nepřítele, který zdržuje postup druhé divise sboru.

Součinnost mezi druhým a prvním sledem je organisována k rozvinutí úspěchu dosaženého prvním sledem, silami druhého sledu; tato součinnost je organisována ve prospěch druhého sledu a záleží v zabezpečení zasazení druhého sledu do boje, v ochraně jeho rozvinutí, v jeho zabezpečení proti nepřátelské palbě a protiútokům z křidel a v poskytnutí pomoci druhému sledu při jeho zasazení do boje.

Součinnost mezi dělostřeleckými skupinami a vojsky prvního a druhého sledu je organisována z počátku ve prospěch prvního sledu a záleží ve zničení nebo umlčení ohnisek odporu nepřítele v hlavním pásmu obrany. Při zasazení druhého sledu do boje je úsilí dělostřelectva přenášeno hlavně na podporu boje druhého sledu.

Součinnost mezi zálohami a vojsky prvního nebo druhého sledu je organisována ve prospěch boje vyšší jednotky jako celku a záleží v poskytnutí pomoci silami záloh vojskům prvního nebo druhého sledu, v tom, že dobytá postavení jsou zajišťována zálohami, v odrazení protiútoků nepřítele, zvláště jeho tanků. Součinnost mezi zálohami a dělostřeleckými skupinami záleží v zabezpečení bojové činnosti záloh, v přípravě přehradných paleb dělostřelectvem na tankových směrech, na přístupech záloh k dobytým postavením. Rozsah zapojení dělostřelectva pro podporu činnosti záloh je určován konkrétními podmínkami situace.

Součinnost uvnitř bojové sestavy je prováděna

- a) stanovením úkolů vyšším jednotkám (útvárům), které jsou začleněny do bojové sestavy (v souladu se společným cílem boje).
- b) určením pásem (úseků prostorů) nebo určením směrů činnosti pro každou z nich,
- c) stanovením dodatečných úkolů v průběhu boje pro poskytnutí vzájemné pomoci palbou a manévrem.

Organisace součinnosti druhů vojsk uvnitř bojové sestavy vlastní vyšší jednotky je nejdůležitější povinností velitele vševojskové vyšší jednotky, je ústřední otázkou a záležitostí

- a) v přesném stanovení společného bojového úkolu druhům vojsk a vyplývajících z něho dílčích úkolů,
- b) v dovedném využití podmínek terénu podle takticko-technických vlastností každého druhu vojsk,
- c) v poskytnutí dostatečného denního světla druhům vojsk pro organisaci přímé součinnosti v terénu,
- d) v organisaci součinnosti radiové sítě,
- e) v organisaci jednotné orientace (t. j. vydání podkladů pro kodování map a vydání orientačních náčrtů).

Součinnost mezi vyššími jednotkami různých druhů vojsk, které jsou složkami bojové sestavy, je prováděna v divisi a sboru. Na příklad velitel sboru při umlčování nepřátelského dělostřelectva organisuje součinnost mezi vyšší dělostřeleckou jednotkou zálohy hlavního velitelství, která podporuje jeho sbor, sborovou dělostřeleckou skupinou svého sboru a vyšší leteckou jednotkou, která provádí součinnost se sborem.

Na konec vševojskový velitel, na př. velitel pěší divise, která je v sestavě sboru, zúčastní se jako provádějící orgán v systému součinnosti sboru, a proto provádí součinnost se sousedy, s druhým sledem sboru, s jeho dělostřeleckou skupinou, protitankovou zálohou a tankovou zálohou a letectvem, které podporuje boj sboru.

Součinnost se sousedy je zabezpečována

- a) nařízením vyšších orgánů,
- b) vzájemnou informací o úkolech a způsobech jejich plnění,
- c) vzájemným dohovorem o zabezpečení styku,
- d) vzájemnou podporou v průběhu boje.

Součinnost s podpůrným letectvem je prováděna tak, že vševojskový velitel

- a) určí letectvu konkrétní úkoly k zničení a umlčení nepřátelských ohnisek a k ochraně vlastních vojsk,
 - b) sladí hlavní úkoly letectva s činností dělostřelectva, tanků a pěchoty,
 - c) včas oznamuje letectvu vlastní situaci.
- Součinnosti s operačními zálohami je dosahováno:
- a) zabezpečením jejich postupu vlastní bojovou sestavou,
 - b) poskytnutím jim bojové podpory (pomoci),
 - c) iniciativním využitím jimi dosaženého úspěchu.

Mezi velitelem dělostřelectva AS a představitelem letectva se projednává součinnost na podkladě výpisů z plánu součinnosti protiletadlového dělostřelectva s letectvem (zpracovaným na stupni armády).

Obsahem této součinnosti bude:

- rozmístění prostředků protiletadlového vojska,
- rozdělení úkolů mezi stíhací letectvo a protiletadlové vojsko, a to:
- časově (kdo a kdy bude zasahovat, zda letectvo nebo protiletadlové dělostřelectvo),
- prostorově (kdo v kterých prostorech bude mít přednost podle výšky, na př.: „nad prostorem umístění ARS je zákaz letů ve výšce pod 1000 m“),
- kdo bude zasahovat proti průzkumným letounům,
- určení obranných obvodů, průletišť a prostorů hlídkování,

- stanovení kdy může být zahájena palba a kdo má právo žádat zastavení palby,
- informace o velitelských stanovištích a organizaci spojovací sítě, kterou budou používat při součinnosti, a smluvená znamení.

3. Požadavky na organizaci součinnosti

a) Součinnost musí být nepřetržitá. Útočící musí mít převahu sil ve všech obdobích boje, a k tomu je nutná neustálá součinnost. Jakmile je součinnost v průběhu boje narušena, je každý velitel povinen ihned učinit opatření k tomu, aby byla znovu obnovena. Je-li organizace součinnosti ještě před začátkem boje věci velice složitou, ještě těžší je udržovat součinnost v průběhu boje, protože veškerá pozornost nepřítele je zaměřena na to, aby porušil součinnost útočících vojsk.

Druhá světová válka dává mnoho příkladů, které potvrzují, že na příklad porušení součinnosti se sousedy při útoku umožňuje nepříteli provést vlom do bojové sestavy útočníka a vede k porážce od sebe izolovaných bojových sledů, součástí, útvarů a vyšších jednotek útočníka po částech.

Nepřetržitost součinnosti je zabezpečována tím, že velitelé všech stupňů a druhů vojsk projevují širokou iniciativu v souhlase s celkovým zámyslem boje. Dělostřelectvo, minomety, tanky a letectvo nesmějí čekat na požadavky od pěchoty a na pokyny nadřízených velitelů, nýbrž jsou povinni sami na bojišti vyhledávat cíle a ničit je.

b) Organizovaná a nepřetržitá součinnost druhů vojsk prolíná vševojskový boj od jeho začátku až do úplného zakončení. Soudobý boj je veden do velké hloubky. Tento fakt vyžaduje podrobného a přesného systému organizace součinnosti. Jestliže se dříve mělo za to, že se podrobná organizace součinnosti ve vševojskovém boji uskutečňuje jen v prvním období a že pak je systém součinnosti značně decentralisován, nyní jsou centralisovaná organizace a řízení součinnosti uskutečňovány na značně větší hloubku.

Úspěch organizace a zachování součinnosti na celou hloubku útočného boje jsou v mnohém závislé na přesnosti a pružnosti systému součinnosti přijatého v daném boji. Přesnosti součinnosti se dosahuje správnou volbou „taktického pilíře“, který určuje hlavní směr součinnosti a požadavky na každého z jejích účastníků. Tímto pilířem je taktický záměr boje, hlavní myšlenka taktického manévru v boji. Pružnosti součinnosti se dosahuje dovedností správně vyjádřit převládající úlohu toho nebo onoho druhu vojsk nebo prvku bojové sestavy v daném údobí boje a jemu na pomoc zapojit všechny ostatní. Spolu s tím nutnou podmínkou pružného systému součinnosti je stálá možnost využít dílčího úspěchu a změnit ho ve všeobecný bez zbytečné ztráty času.

Podstatnou otázkou organizace vševojskového boje a součinnosti je spojení síly úderu s taktickým manévrem zvolením toho nebo jiného směru činnosti v terénu. Zkušenosti z války ukázaly, že v období boje v taktickém pásmu obrany při dostatečném zabezpečení útočících vojsk technickými prostředky boje má veliký význam síla úderu. S postupem boje do hloubky rychle vzrůstá význam a možnosti manévru. Přesto však nelze v tomto případě zapomínat na zvláštnosti soudobého manévru: manévrovat — znamená bojovat. Soudobý manévr nelze si myslit bez boje. Soudobý boj je palebný. Součinnost musí zabezpečit palebnou převahu nad nepřitelem v každém období boje při plnění všech úkolů útočného boje.

c) Bojové zkušenosti přesvědčivě ukázaly, že součinnost je účinná jen tehdy, když je organizována reálně, když velitelé provádějící součinnost jsou vzájemně dobře orientováni v terénu, když správně organizovali činnost svých vojsk a iniciativně pracují k dosažení společného cíle boje. Formálně provedená organizace boje končí zpravidla nezdarem.

Součinnost je vždy organizována v terénu.

Velitel sboru (armády) organizuje vševojskový boj na hlavním směru. Ponechává velitelům divisí, jak uvádí náš Polní řád, nejméně 12 hodin denní doby na organizaci boje,

počítaje v to i denní dobu, určenou k tomu účelu velitelům praporů. Velitelé a štáby vševojskových vyšších jednotek při plánování činnosti pro součinnost musí veliteli praporu poskytnout nejméně 3 hodiny ve dne na činnost v terénu a na podrobnou organizaci součinnosti s veliteli posilových a podpůrných dělostřeleckých, tankových, minometných a ženijních útvarů a součástí a jednotek protichemické ochrany.

Polní řád uvádí, jak jsem podotkl, potřebnou minimální denní dobu pro organizaci součinnosti. Jestliže to situace dovoluje, je třeba velitelům ponechat na organizaci součinnosti i více času. Válečné zkušenosti ukazují, že je vhodné ponechat veliteli praporu a pluku — nejméně jeden den, veliteli PD až dva dny a veliteli sboru — dva dny.

4. Organizace součinnosti v útočném boji velitelem armádního sboru a jeho štábem

a) Činnost velitele armádního sboru a jeho štábu před zahájením práce v terénu:

Součinnost v armádním sboru je prováděna na základě rozhodnutí velitele armády.

Předběžné pokyny, podklady, t. j. základy pro organizaci součinnosti dává velitel AS při velitelském průzkumu.

Velitel sboru na základě rozhodnutí velitelé armády a jeho pokynů pro součinnost upřesňuje součinnost uvnitř pěších divisí a jednotek sboru do pěšího pluku, tankové skupiny přímé podpory pěchoty a plukovní dělostřelecké skupiny vto. Součinnost vojsk organizuje zpravidla v terénu a někdy též předběžně na plastickém stole.

Součinnost v terénu organizuje za účasti štábu sboru, velitelů, náčelníků druhů vojsk, velitelů divisí a velitele vyšší podpůrné letecké jednotky. Přivolává též velitele nebo představitelů přímo sousedících vyšších jednotek k sladěni součinnosti na křídlech a bocích.

K úspěšnému provedení organizace součinnosti v terénu sestavuje štáb plán činnosti velitele sboru a zabezpečuje potřebné podmínky t. j. shromáždění velitelů podřízených a přidělených jednotek, zajištění, maskování, příprava informačního materiálu (rozpočet, schémata, mapy atd.).

Plán činnosti velitele armádního sboru při organizaci součinnosti sestavuje štáb volnou formou, musí však vždy obsahovat:

- určení důstojníků štábu, velitelů a náčelníků druhů vojsk, které velitel armádního sboru potřebuje při organizaci součinnosti;
- stanoviště v terénu, na kterých bude součinnost organizována;
- dobu příjezdu velitele armádního sboru a jeho skupiny na každé stanoviště a časový rozsah činnosti na určených stanovištích;
- hlavní otázky součinnosti, které budou řešeny na každém stanovišti a kdo z podřízených a provádějících velitelů vyšších jednotek a útvarů se zúčastní;
- dobu a místo setkání s účastněnými veliteli a postup při organizaci součinnosti se souseď.

Stanoviště zvolená pro činnost v terénu musí být připravena a pohotova k příjezdu velitele armádního sboru, což zabezpečuje podle rozkazu náčelníka štábu předem vyslaný důstojník štábu. Obvykle při přímém dotyku s nepřítelem je organizace součinnosti prováděna ze zákopů hlavního pásma obrany vlastních vojsk, s pozorovatelem velitelů praporů a rot prvního sledu. Tato stanoviště určená už v době velitelského průzkumu nařízením náčelníka štábu armádního sboru, jsou zesilována prostředky pro pozorování a spojení.

V prostoru činnosti velitele armádního sboru organizuje štáb předem shromážděně, zajištění a spojení, zpracovává pořadí, v kterém budou účastníci přizváni k veliteli armádního sboru, a řídí regulaci jejich pohybu. Přípravu celé této činnosti řídí předem vyslaný důstojník operačního oddělení štábu armádního sboru.

Dovoluje-li to čas, řeší štáb sboru s velitelem (náčelníky) druhů vojsk před odjezdem velitele sboru do terénu samostatně řadu otázek k organizaci součinnosti a plní tyto úkoly:

- určuje pořadí a způsob spojení mezi divisemi sboru a vyššími jednotkami v každém období boje a také signály pro součinnost a poznávání vlastních vojsk;
- upřesňuje osy postupu druhého sledu a záloh v průběhu boje a pořadí oprav těchto os;
- vypracovává způsob zabezpečení mechanisované divise při zasazení do boje;
- upřesňuje prostory rozmístění VS divisi a určuje způsob přemístění štábu sboru v průběhu boje;
- upřesňuje způsob vyznačení předního okraje fronty vlastnímu letectvu, způsob spojení, stanovení úkolů, udávání cílů, zvláště v průběhu boje a v hloubce nepřátelské obrany;
- spolu s velitelem dělostřelectva, tankového a mechanisovaného vojska, velitelem vyšší letecké jednotky podporující sbor a náčelníkem týlu upřesňuje rozpočty posilových prostředků pro zabezpečení zasazení mechanisované divise do boje a také bojové možnosti, hustoty, úkoly, bojová nařízení a způsob využití dělostřelectva, letectva a tanků.

Současně s touto činností připravuje štáb sboru pro velitele armádního sboru mapy, na kterých musí být uvedeny všechny nejnovější průzkumné údaje a systém nepřátelské obrany; bojové úkoly divisi a sborového dělostřelectva; úkoly plnění ve prospěch sboru armádní dělostřeleckou skupinou a letectvem, bojové úkoly sousedů; dále schema orientačních bodů došlé od štábu armády, tabulku poměru sil. Vypracovává tabulku radiových signálů, signálů pro součinnost, pro udávání cílů a poznávacích signálů. Těmito dokumenty vybaví velitele divisi, velitele (náčelníky) druhů vojsk a týlu.

b) Činnost velitele armádního sboru a jeho štábu v terénu

Organisace součinnosti v terénu začíná určením jednotné orientace. V terénu se upřesní uskupení sil a prostředků nepřítele, učlenění do hloubky jeho hlavního pásma obrany a každého postavení a také palebný systém. Poté upřesňuje velitel sboru v terénu celkový bojový úkol sboru, seznamuje velitele se zámyslem boje a s plněním všeobecného úkolu po obdobích boje; upřesňuje pásma útoku, úseky průlomu a úkoly pěších divisi, úkoly posilových prostředků a způsoby jejich splnění; informuje o úkolech sousedů a pořadí zasazení vyšších jednotek rychlé skupiny armády nebo frontu (působí-li v pásmu sboru) a o zabezpečení jejího zasazení.

Součinnost je včas organisována v údobích boje na celou hloubku bojového úkolu sboru. V každém období je zahrnuta bojová činnost všech druhů vojsk provádějících součinnost.

Nejpodrobněji je součinnost organisována do splnění bližšího úkolu (do viditelné hloubky).

Organisace a plánování součinnosti ve sboru je prováděno podle následujících údobí boje:

- do zahájení dělostřelecké a letecké přípravy (konec přípravného období);
- dělostřelecká a letecká příprava útoku;
- útok a plnění bližšího úkolu sboru, t. j. ovládnutí hlavního obranného pásma, t. j. překonání hloubky pět, sedm a až deset km s rozdrčením nepřátelských sil bránících hlavní pásmo obrany.

Při organizaci součinnosti v terénu musí velitel sboru přesně určit podle uvedených údobí obsah bojové činnosti vyšších jednotek a útvarů sboru a také posilových a podpůrných útvarů a vyšších jednotek všech druhů vojsk. Velitel sboru postupně v každém údobí boje důkladně slaďuje bojovou činnost podřízených a podpůrných vyšších jednotek a útvarů všech druhů vojsk. Všichni velitelé podřízených a podpůrných vyšších jednotek a útvarů musí přesně znát úkol sboru v každém údobí boje a z něho vyplývající úkol v bojové součinnosti na určitých čarách nebo v určené době. Nutno ještě zdůraznit, že

součinnost vojsk organisuje velitel, v našem případě velitel armádního sboru; on je povinen řešit všechny hlavní otázky součinnosti osobně. Proto je povinen dávat úkoly, uvést je v soulad co do času, místa a cílů a postupně je řešit po obdobích boje, ne kladením otázek účastníkům, jak se to často chyběně ještě děje, nýbrž ukládáním a ukazováním úkolů přímo v terénu. Při tom nesmí být opominuto správné sladění činnosti vojsk co do času místa a cílů.

Účastníci součinnosti si musí počínat iniciativně, t. j. dávat návrhy. Velitel sboru je povinen případné nesprávné návrhy velitelů (náčelníků) opravovat. Zvláště důkladně musí být propracována součinnost se sousedy na celou hloubku boje a otázky zabezpečení styků (po stránce postupu pěchoty a tanků, dělostřelecké, ženijní, postupu záloh na styčích atd.).

Pro činnost armádního sboru vydá velitel podřízeným a podpůrným vyšším jednotkám a útvarům tyto pokyny pro součinnost v přípravném období (t. j. do zahájení dělostřelecké a letecké přípravy):

- dobu a pořadí přeskupení, vystřídání a zaujetí východiště útoku vojsky s upřesněním přímo v terénu — bojové sestavy pěchoty, palebných postavení dělostřelectva, vyčkávacích postavení a východiště tanků přímé podpory pěchoty;
- rozsah, pořadí a lhůty pohotovosti prací ženijního zabezpečení východiště útoku, ženijní síly a prostředky, určené pro pomoc a řízení ženijních prací pěchoty, dělostřelectva a tanků;
- pořadí a ochranu dělostřelectvem a letectvem, vystřídání, přípravy a zaujetí východiště útoku vojsky;
- dobu, místo a úkoly průzkumu bojem, síly a prostředky určené na jeho provedení a jeho dělostřelecké a letecké zabezpečení (je-li tento úkol dán armádou);
- úkoly dělostřelectvu a letectvu k zabránění nepříteli v provádění obranných prací, k umlčení jeho záloh, k zničení obranných zařízení, protitankových a protipěchotních zátarasů do zahájení boje;
- dobu, počet a způsob vytvoření průchodů v ženijních zátarasech vlastních i nepříteli a také pořadí a způsob ochrany těchto prací;
- opatření k zmaření nepřátelského průzkumu bojem a protipřípravy nepříteli a činnost při jejich provedení nepřitelem;
- složení a počet úderných skupin (jsou-li tvořeny);
- kdo a v jaké síle připraví předsunutý oddíl a jeho zesílení v průběhu boje, co se mu přidělí z posilových prostředků na podporu předsunutých oddílů;
- způsob zastírání dýmem při zaujetí východiště (když je toho třeba) a j.

Po upřesnění činnosti vojsk v terénu v přípravném období určuje velitel sboru obsah součinnosti v období dělostřelecké a letecké přípravy útoku.

V daném období boje přísluší hlavní úloha dělostřelectvu a letectvu, kterým musí pomáhat všechny ostatní druhy vojsk.

Při organisaci součinnosti v tomto období dává velitel sboru následující základní pokyny vojskům:

- pěchotě — dobu a trvání vedení palby pěších zbraní v době dělostřelecké přípravy; čáru, z které pěchota vyráží na zteč;
- tankům a samohybným dělům přímé podpory pěchoty — dobu a způsob zaujetí východiště; dobu (signál k vyrazení z východiště a způsob jejich postupu bojovou sestavou pěchoty);
- dělostřelectvu — trvání a způsob dělostřelecké přípravy útoku, co a kde bořit, ničit a umlčet ze zakrytých palebných postavení a děly pro přímou střelbu; jak využít dělostřelectva a minometů druhých sledů a protitankových záloh; na jaké cíle bude veden úder letectva a jak má s ním být prováděna součinnost; signály přechodu z přípravy útoku k podpoře útoku;

- letectvu — úseky přeletu čáry fronty; úkoly v období dělostřelecké přípravy: co a kde bořit, zničit a umlčet, způsoby vzájemného udávání cílů s dělostřelectvem, pěchotou, tanky;
- ženijnímu vojsku — způsob vytvoření průchodů v zátarasech nepřítele (nejdou-li vytvořeny předem); organisace pořádkové a regulační služby na průchodech v zátarasech pro propouštění vojsk;
- použití zadýmování — velitel sboru určuje, na kterých čarách, odekdy a dokdy, na či rozkaz (signál) budou vypuštěny dýmové clony k zastření vyrazení pěchoty a tanků do útoku;
- pro PLO — které prostory chránit protiletadlovým dělostřelectvem;
- pro PTO — umístění protitankové zálohy a pravděpodobný směr jejího postupu;
- pro velení vojskům — rozmístění VS a pozorovatelů velitele sboru a velitelů divisi ve východišti útoku a organizaci spojení.

Zteč a plnění bližšího úkolu armádního sboru

Vedoucí úloha v tomto údobí patří pěchotě a tankům přímé podpory pěchoty, kterým musí všechny druhy vojsk poskytovat všestrannou pomoc k rychlému překonání všech postavení hlavního pásma nepřátelské obrany.

- Při organisaci součinnosti v tomto údobí boje dává velitel sboru tyto pokyny:
- pěchotě — signály pohotovosti ke zteči a k zahájení postupu na zteč; určí nepřátelské uzly odporu, které je třeba obcházet a blokovat; organisace pomoci tankům při překonávání zátarasů a v umlčování protitankových děl nepřítele; které prostory (čáry) a jak mají být opevněny; způsob zabezpečení křídel a styků; směr a způsob postupu druhých sledů divisi (je-li třeba i pluků); pravděpodobné čáry zasazení druhých sledů a zabezpečení jejich činnosti prvními sledy; pravděpodobné čáry a směry nepřátelských protiútoků a opatření k jejich odražení;
 - tankům a samohybným dělům pěchoty — směry a objekty činnosti tanků a samohybných děl, kde a kolik průchodů v nepřátelských zátarasech musí být pro ně vytvořeno; jaký počet tanků bude určen k zajištění dobytého terénu; z kterých směrů, na kterých čarách a jaké síly nepřátelských tanků a pěchoty mohou provádět protiútoky, jakých sil je třeba k jejich odražení; jaké síly a kdy mají být v pohotovosti k společné činnosti s druhým sledem sboru, směry a způsob postupu tankové zálohy (je-li vytvořena);
 - dělostřelectvu — určí metodu a hloubku podpory zteče pěchoty a tanků; první čáru palebného valu nebo postupného soustředění palby; na jaké objekty má být provedena soustředěná palba v systému palebného valu; objekty a čáry, na které mají být připraveny přehradné palby ke zmaření protiútoků a přísunu nepřátelských záloh; způsob zabezpečení zasazení druhého sledu, které objekty mají být oslepeny a jak umlčet dělostřelectvo a minomety nepřítele; jakým počtem dělostřelectva a jak budou zabezpečena křídla a styky a v čem bude záležet součinnost s dělostřelectvem sousedů; kolik a které dělostřelectvo bude určeno pro přímou střelbu a jako děla doprovodu pěchoty a tanků a k zajištění dobytého terénu; kdy a které dělostřelectvo a komu se podřizuje; pořadí přemísťování dělostřelectva;
 - letectvu — způsob doprovodu útoku pěchoty a tanků bitevním letectvem a ochrana bojové sestavy stíhacím letectvem; úkoly pro umlčování silných uzlů odporu, záloh a dělostřelectva nepřítele, úkoly k zmaření přísunu jeho záloh z hloubky a obsazení obranných postavení; úkoly k odražení protiútoků tanků a pěchoty nepřítele; jakými silami a z které čáry podporovat zasazení do boje a činnost druhých sledů; způsob součinnosti s dělostřelectvem při úderech proti společným objektům;
 - ženijnímu vojsku — pořadí a způsob propouštění vojsk průchody ve vlastních i nepřátelských zátarasech; kde a které osy mají být upraveny pro divise a dělostřelectvo; které prostory nutno odminovat pro palebná postavení dělostřelectva; jaké síly

a prostředky a na či rozkaz určit k zajištění dobytých postavení a k zabezpečení křídel; kdy, kde a jak upravovat VS a velitelské pozorovatelný v průběhu boje;

- pro využití zadýmování a plamenometných prostředků — kde, kdy a jakými silami budou vytvořeny dýmové clony v průběhu útoku, způsob zabezpečení postupu dýmovými clonami a zasazení do boje druhých sledů; sladění vytvoření dýmových clon s činností sousedů; využití plamenometných jednotek k zajištění dobytých postavení;
- pro protiletectvou obranu — způsob ochrany vojsk v průběhu útoku;
- pro protitankovou obranu — jaká postavení obsazuje protitanková záloha v průběhu útoku; na kterých směrech má být v průběhu boje připraveno všemi druhy vojsk odrazení tankových protiútoků nepřítele;
- pro velení a spojení — pořadí přemísťování VS a pozorovatelem velitelů vyšších jednotek a druhů vojsk v průběhu útoku, jejich vzájemné spojení při přemísťování; které směry, které průchody v minových polích, a které trasy zákopů a spojovacích zákopů jsou určeny k uložení spojovacích linek pěchoty a dělostřelectva a jakým způsobem.

Organisace součinnosti k zabezpečení zasazení MD do boje

Velitel AS musí upřesnit řadu opatření týkajících se organisace součinnosti v souladu se svým rozhodnutím, sladit úsilí pěších divisí prvního sledu AS s činností MD, která je zasazována do boje.

Tato součinnost obsahuje tyto otázky:

- upřesnění úkolů AS a MD podle údobí boje;
- upřesnění sestavy AS a MD;
- upřesnění terénních čar a objektů, kterých se musí zmocnit pěší divise k zabezpečení zasazení MD a k ochraně jejich boků;
- určit síly a prostředky AS na ohrožené směry k odrazení možných protiútoků záloh nepřítele;
- upřesnit plán dělostřeleckého zabezpečení zasazení MD do boje to jest: jaké dělostřelectvo a z jakých palebných postavení bude MD podporovat; na které prostory připraví palby; způsoby vyžadování palby a udávání cílů; osu přesunu a čáru rozvinutí protitankové zálohy;
- upřesnit způsob protiletectvé obrany MD palbou protiletadlového dělostřelectva;
- zabezpečit osy zasazení MD do boje, způsob jejich ženijní úpravy a určit dobu provolnění;
- stanovit místa VS a VP před zasazením a způsob přemísťování orgánů velení v průběhu boje;
- určit prostory rozmístění týlu MD a stanovit přísunové a odsunové cesty.

Předvídat podrobnosti součinnosti pěších divisí na čáře rozvinutí MD je velmi těžké protože se k momentu zasazení do boje může situace velmi změnit. Proto při organisaci součinnosti jsou řešeny otázky sladění úsilí vojsk v hrubých rysech a v průběhu boje jsou pak upřesňovány.

Při této organisaci musí velitel AS řešit tyto otázky:

S velitelem dělostřelectva:

- umlčení a ničení soustředěnou palbou nezničených a nově ožvlých ohnisek odporu nepřítele a jeho protitankových prostředků na čáře rozvinutí;
- zabránění postřelování bojové sestavy MD boční nepřátelskou palbou;
- zabránění přísunu záloh nepřítele;
- odrazení protiútoků nepřítele, zvláště jeho tankových jednotek;
- oslepení nepřátelských pozorovatelů vytvořením dýmových clon na jednotlivých úsecích;
- podporu činnosti předsunutých oddílů a hlavních sil MD postupným palebným soustředěním;

- protiletdeckou obranu při průchodu MD bojovou sestavou pěších divisí a při rozvíjení MD.

S velitelem jednotky bitevního letectva:

- zabezpečení letectvem postupu MD z výchozího prostoru na čáru rozvinutí a zasazení do boje;
- určení ohnisek odporu nepřítele, která mohou klást odpor při zasazení MD;
- určit prostory rozmístění palebných postavení nepřátelského dělostřelectva;
- prostory možných záloh, které mohou přejít k protiútokům v době zasazení MD;
- určit signály součinnosti a vzájemného poznávání pozemních vojsk a letectva;
- způsob udržování nepřetržitého spojení mezi představitelem bitevního letectva a štáby AS.

S ženíjním náčelníkem sboru:

- odstranění zátarasů a zřízení průchodů v zátarasech v pásmu postupu MD;
- poskytnutí pomoci automobilní dopravě při zdolávání obtížných úseků v terénu;
- položení zátarasů na pravděpodobných směrech protiútoků nepřítele.

Od svého štábu musí velitel sboru vyžadovat:

- zabezpečení postupu MD z výchozího prostoru na čáru rozvinutí;
- organizaci průzkumu a získávání zpráv o nepříteli a terénu v hloubce obrany v zájmu zabezpečení zasazení a činnosti MD;
- zabezpečení spojení na celou hloubku úkolu AS;
- regulaci postupu na osách postupu a organizaci pořádkové služby;
- organizaci kontrol uskutečňování všech opatření k zabezpečení zasazení MD do boje.

Plnění dalšího úkolu sboru

Jsou-li v prvních údobích boje zpracovány otázky součinnosti do nejmenších podrobností, určuje velitel pro další údobí předem základy součinnosti vyšších jednotek a druhů vojsk jen v hrubých rysech.

Tyto základy v jejich celkové formě musí předvídat součinnost divisí prvního a druhého sledu při dobývání druhého pásma nepřátelské obrany, součinnost rychlých před-sunutých oddílů a pěších vyšších jednotek s letectvem a dalekonosným dělostřelectvem při ovládnutí druhého obranného pásma z chodu, organizaci průlomu druhého pásma, nebude-li ovládnuto z chodu, součinnost vyšších jednotek a jednotek pěšího sboru s rychlou skupinou armády nebo frontu, organizaci pronásledování při ústupu nepřítele.

Při vydávání pokynů pro součinnost musí velitel sboru věnovat pozornost: organizaci spolehlivého a nepřetržitého spojení a zvláště radiového spojení; ustanovení jednotného systému signálů pro součinnost; ustanovení prostého a přesného systému udávání cílů mezi druhy vojsk; pevné znalosti signálů označení předního okraje pro naše letectvo jednotkami předního sledu.

Plnění pokynů vševojskových velitelů, jsou pěchotní, dělostřelečtí, tankoví a ženíjní velitelé povinni

- znát úkoly, směry a objekty činnosti jednotek, s kterými provádějí součinnost; jejich VS a VP;
- sladit v terénu svou činnost co do cíle, místa a času; určit vzájemné pozorování, spojení, způsoby udávání cílů a upřesnit smluvené signály; musí mít společné orientační schéma a jednotné číslování cílů;
- sladit svoji činnost s podpůrným letectvem;
- znát rozmístění bojových sestav sousedů, úkoly a směry jejich činnosti;
- organizovat nepřetržitou vzájemnou podporu v průběhu boje, zvláště při útoku, zasazení záloh divisí do boje a při odražení nepřátelského protiútoků;
- upřesnit způsob změny podřízenosti dělostřelectva a shromaždiště tanků.

K zabezpečení součinnosti jsou vševojsková (pěchotní) a dělostřelecká velitelská stanoviště a pozorovatelné rozmístovány co možná společně a při odděleném rozmístění je vytvářeno mezi nimi spolehlivé spojení radiem a telefonicky.

Vypracování dokumentů součinnosti

Pokyny pro součinnost jsou vypracovány podle rázu boje a času ve formě plánových tabulek boje, orientačních náčrtů nebo poznámek na mapě a v polním zápisníku.

Po skončení činnosti v terénu upřesňují náčelník štábu sboru a velitelé druhů vojsk a náčelníci služeb celkový plán boje a také dílčí plány druhů vojsk a pod řízením náčelníka štábu sestavují plánovou tabulku boje, orientační náčrt a tabulku signálů. Plánová tabulka je hlavním dokumentem plánování součinnosti druhů vojsk, vyšších jednotek (útvárů) bojové sestavy a se sousedy. Hlavním materiálem pro vypracování této tabulky je rozhodnutí velitele, jeho pokyny v terénu a výpis z plánové tabulky boje armády. Plánová tabulka je vypracována podle údobí boje. Je v ní uveden způsob a pořadí činnosti druhů vojsk podle údobí boje, způsob přemísťování dělostřelectva v každém údobí, signály součinnosti, udávání cílů a poznávání mezi pěchotou, tanky, dělostřelectvem a zvláště mezi letectvem a dělostřelectvem.

K technickému zpracování (k provedení zápisu) používá náčelník štábu zpravidla důstojníka operačního oddělení, obvyklejše toho, který se zúčastnil organizace součinnosti v terénu.

Před zahájením zpracování plánové tabulky boje vyplní náčelník štábu ty sloupce tabulky, které se týkají divisí, a zaznamenává do této tabulky všechny potřebné údaje z plánové tabulky boje armády.

Po příchodu náčelníků druhů vojsk a služeb vysvětlí náčelník štábu všem způsob činnosti divisí v každém údobí a vyžaduje od každého z náčelníků upřesnění úkolů divisí na základě rozhodnutí a pokynů velitele sboru pro to nebo jiné údobí boje.

Náčelník štábu vyplní sloupce tabulky tak, že sladí činnost velitelů druhů vojsk a služeb s činností divisí, a je-li třeba, upřesní jejich formulaci. Nejvýhodnější methodou zpracování plánové tabulky boje je postupně ji vypracovat podle údobí boje a v každém údobí ji vypracovat odděleně pro činnost divisí, dále dělostřelectva, tanků, letectva, záloh, ženijního vojska a zádymovacích prostředků.

Zpracováním plánové tabulky boje není skončena práce štábu při organizaci součinnosti. Generalissimus Stalin učí, že sestavování plánu je teprve začátkem práce, ale skutečné řízení plánování se rozvíjí zvláště po zpracování plánu. Proto součinnost je nepřetržitě upřesňována získáváním nových údajů o nepříteli. Štáb sboru musí přímo u vojsk zkontrolovat organizaci celého systému signálů a ukazování cílů a také pohotovost všech signalizačních prostředků.

5. Závěr

Organizace součinnosti má ve všech údobích útočného boje přímý vliv na úspěch boje.

Správně zvolený směr hlavního úderu a soustředění převahy sil a prostředků na něm mohou vést k úplnému vítězství nad nepřítelem jen tehdy, podaří-li se, sjednotit činnost vojsk a zaměřit jejich spojená úsilí k jednomu cíli — k nejlepšímu splnění stanoveného bojového úkolu.

Válečné zkušenosti svědčí o tom, že nesladěná, necílevědomá činnost vojsk neměla nikdy úspěch, i když vojska měla početní převahu nad nepřítelem. Naopak, nepřítel sám je ničil po částech, využívaje stejné zásady vytvoření převahy sil na rozhodujícím směru. „Vítězí ne počet, ale umění“, učil Suvorov. Tato zásada nepozbyla významu ani v dnešní době. Přesná organizace součinnosti vojsk v soudobém boji — tento základ suvorovského „umění“, je základem umění velení vojskům.

Soudruh Stalin v letech Veliké vlastenecké války vyžadoval od vševojskových velitelů: „Dokonale prostudovat součinnost druhů vojsk, stát se mistry řízení vojsk, ukázat celému světu, že Rudá armáda je schopna splnit své velké osvoboditelské poslání.“

Soustředění různých druhů vojsk a prostředků bojové techniky na rozhodujícím směru velice komplikuje organizaci součinnosti. V soudobém vševojskovém boji může dovedně organisovat součinnost vojsk jen ten velitel, který zná taktiku všech druhů vojsk, který si hluboce osvojil nejnovější vojenskou techniku a který ji umí správně využít. Vševojskový velitel (velitel PD, AS) musí vždy jednat jako vševojskový velitel a ne jako vyšší pěchotní velitel.

Nezáleží na tom, z kterého druhu vojsk dosáhl funkce vševojskového velitele, musí dokonale znát všechny druhy vojsk, aby mohl úspěšně řešit úkoly organizace vševojskového boje.

